

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa Ł. J.

przeciwko N. E. i J. S.

o ustalenie, odszkodowanie i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 marca 2016 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.

z dnia 23 października 2014 r.,

1. odrzuca skargę kasacyjną,

**2. zasądza od powoda na rzecz pozwanych solidarnie 120 zł
tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z 23 października 2014 r. oddalił apelację skarżącego powoda Ł. J. od wyroku Sądu Rejonowego w B. z 16 czerwca 2014 r., którym oddalono jego powództwo o ustalenie umowy o pracę jako zawartej na czas nieokreślony (1), zasądzenie 7.500 zł odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę (2) i zasądzenie 7.679,01 zł za nadgodziny. Sąd Rejonowy oddalił powództwo po stwierdzeniu, że roszczenia nie są zasadne. Sąd Apelacyjny oddalił apelację (art. 385 k.p.c.), potwierdzając bezzasadność żądań.

Skargą kasacyjną powód zaskarżył w całości wyrok Sądu Okręgowego i wartość przedmiotu zaskarżenia określił na kwotę 15.233 zł (wpz). Zarzucił naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie: 1) klauzuli 4 pkt 1 Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego 18 marca 1999 r., stanowiącego załącznik do dyrektywy Rady 99/70/We z 28 czerwca 1999 r., dotyczącej Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony (...) i przyjęcie, że zgodnie z przepisami art. 30 § 4, 33, 36 i 1, 45 § 1 i 50 § 3 k.p., w stosunku do pracowników zatrudnionych na czas określony a wykonujących pracę od ponad 6 miesięcy, możliwe jest stosowanie mniej korzystnych warunków zatrudnienia, a mianowicie mniej korzystnych terminów wypowiedzenia umowy (dwutygodniowy, nie zaś miesięczny bądź trzymiesięczny) oraz nie istnieje obowiązek uzasadnienia wypowiedzenia umowy o pracę, jak również, iż pracownikom takim nie przysługują roszczenia odszkodowawcze związane z nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę, w wypadku, gdy pracownicy ci znajdują się w porównywalnej sytuacji z pracownikami zatrudnionymi u tego samego pracodawcy na czas nieokreślony; 2) art. 8, 33, 30 § 4, 36 § 1, 45 § 1, 50 § 3 k.p., skutkujące brakiem ustalenia, że pozwani wypowiadając powodowi umowę zawartą na czas określony uczynili to z naruszeniem zasad współżycia społecznego oraz z zamiarem obejścia prawa, a w konsekwencji brak ustalenia, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę zawartej na czas określony było nieważne jako sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego; 3) art. 267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, art. 19 ust. 3 pkt b Traktatu o Unii Europejskiej, przejawiające się w odmowie zastosowania wykładni przepisów dokonanej przez Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku z 13 marca 2014 r. (C-38/13), w szczególności przez odmowę przyjęcia, iż klauzulę 4 pkt 1 porozumienia ramowego, należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak sporne w postępowaniu głównym, które przewiduje, w odniesieniu do wypowiedzenia umów o pracę zawartych na czas określony, mających trwać dłużej niż 6 miesięcy, możliwość zastosowania sztywnego dwutygodniowego okresu wypowiedzenia, niezależnie od długości zakładowego stażu pracy danego pracownika, podczas gdy długość okresu wypowiedzenia w przypadku umów o

pracę zawartych na czas nieokreślony jest określana stosownie do stażu pracy danego pracownika i może wynosić od dwóch tygodni do trzech miesięcy, gdy obie te kategorie pracowników znajdują się w porównywalnych sytuacjach, co w konsekwencji prowadziło do oddalenia apelacji. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w całości i zmianę rozstrzygnięcia przez orzeczenie co do istoty sprawy uwzględniające powództwo w całości, tj., zasądzenie od pozwanych 7.500 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę oraz 7.679,01 zł tytułem przepracowanych a niewypłaconych godzin nadliczbowych, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwani wnieśli o odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej w świetle art. 398² § 1 k.p.c. i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia.

Rzecz w tym, że zarzuty podstawy kasacyjnej skargi (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. i art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) dotyczą tylko żądania odszkodowania w kwocie 7.500 zł za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę. W podstawie kasacyjnej nie ma zarzutów skierowanych do oddalenia apelacji (a wcześniej powództwa) w zakresie pozostałych dwóch roszczeń. Były to roszczenia odrębne od wskazanego odszkodowania, gdyż pierwsze obejmowało żądanie ustalenia, iż poprzednia umowa była umową o pracę na czas nieokreślony a drugie dotyczyło wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Zarzuty skargi kasacyjnej nie dotyczą więc rozstrzygnięć Sądu powszechnego o tych roszczeniach. W takiej sytuacji należało zweryfikować wartość przedmiotu zaskarżenia podaną w skardze w kwocie 15.233 zł. Skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe z zakresu prawa pracy, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 10.000 zł (art. 398² § 1 k.p.c.).

Sąd Najwyższy nie rozpoznaje sprawy jako kolejna (powszechna) instancja. W szczególności nie rozstrzyga sporu tak jak sąd powszechny, czyli na podstawie

ustalonego stanu faktycznego i wedle prawa materialnego (*iura novit curia*). Skarga kasacyjna przysługuje od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną tylko w granicach zaskarżenia oraz w granicach zarzutów jej podstaw (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Czyli rozpoznanie skargi nie idzie dalej niż zarzuty podstawy kasacyjnej (z urzędu jedynie uwzględnia się nieważność postępowania). Granica zaskarżenia nie jest więc dowolna. W przypadku kumulacji odrębnych roszczeń, czyli o różnych podstawach faktycznych i prawnych, nie ma zaskarżenia tam gdzie skarga nie przedstawia żadnych zarzutów, które dotyczyłyby oddalenia poszczególnych roszczeń przez sąd powszechny. Wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie może być zatem dowolna. Nie obejmuje wartości oddalonych roszczeń, jeżeli w podstawie kasacyjnej brak jest zarzutów dotyczących tych roszczeń.

Niedopuszczalność skargi kasacyjnej w tej sprawie wynika więc z tego, że podano w niej wpz, która rzeczywista jest tylko w odniesieniu do roszczenia odszkodowawczego w kwocie 7.500 zł za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę. Wyższa kwota wpz podana w skardze nie jest uprawniona, gdyż brak jest zarzutów kasacyjnych co do pozostałych roszczeń. W ocenie dopuszczalności skargi ze względu na wpz rola Sądu nie może być bezkrytyczna. Skarga kasacyjna nie jest wszak powszechnym środkiem zaskarżenia i jej dopuszczalność określa ustawa, a w tym przypadku znaczenie ma warunek określonej wpz. Uzasadnia to negatywne sprawdzenie tej wartości, gdyż skarżący przenosi do postępowania kasacyjnego (powiela) pierwotną wartość sporu (wpz), która nie jest uprawniona na etapie kasacyjnym, gdyż skarżący nie kieruje żadnych zarzutów do pozostałych, oddalonych roszczeń. Wprawdzie wniosek skargi (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) obejmuje wynagrodzenie za godziny nadliczbowe i odszkodowanie, to jednak zarzuty podstawy kasacyjnej dotyczą tylko odszkodowania, natomiast w żadnej mierze wynagrodzenia za godziny nadliczbowe.

W takiej sytuacji brak zarzutów dotyczących osądanego uprzednio roszczenia nie pozwala na stwierdzenie, że na wpz zaskarżenia składa się także wartość tego roszczenia. Uzasadniona jest teza, że bez takich zarzutów nie ma dalszego sporu (na etapie kasacyjnym). W takiej sytuacji trudno nawet przyjąć

oddalenie skargi, skoro nie ma przedmiotu rozstrzygania kasacyjnego (art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Przyczyna braku zarzutów nie musi wyjaśniona. Brak zrzutów kasacyjnych nie jest brakiem usuwanym na wezwanie (art. 398⁶ § 1 k.p.c.). Jest to wada, która sprawia, że fasadowy tylko wymiar mają wnioski kasacyjne, gdyż niezasadnie żądają orzekanie o roszczeniu. Wartość takich nieuprawnionych żądań (nieosadzonych w zarzutach) nie składa się na wpz. W przeciwnym razie łatwo może dojść do obejścia przepisów o dopuszczalności skargi przez nieuprawnione kreowanie wpz lub obejmowanie granicami zaskarżenia roszczeń, których nie dotyczą żadne zarzuty kasacyjne.

Należy, zatem stwierdzić, iż skarga zawiera zarzuty kasacyjne, które dotyczą tylko roszczenia odszkodowania w kwocie 7.500 zł za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy i taka jest wartość przedmiotu zaskarżenia. Jest to wartość niższa niż określona w art. 398² § 1 k.p.c. i dlatego skarga kasacyjna została odrzucona (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

W konsekwencji zasadne jest żądanie pozwanych zasądzenia kosztów zastępstwa adwokackiego, właściwych dla kasacyjnego przedmiotu sporu, czyli odszkodowania za wypowiedzenie umowy o pracę, według stawek minimalnych określonych w § 12 ust. 1 pkt 1 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat adwokackich (z uwzględnieniem uchwały Sądu Najwyższego z 24 lutego 2011 r., I PZP 6/10).